

govoriti še kaj več o »Vrtcu«. Za danes naj navedem samo nekaj vrstic iz »Vabila« priloženega letošnji prvi številki: »Ako bi se število naših naročnikov dobro pomnožilo, podajati bi začeli »Vrtce« na poldrugi poli, kakor smo to storili z današnjim brojem. Da bi nam kaj takega mogoče bilo, treba je, da nam vsi dozdani naročniki zvesti ostanejo, ter se nam število novih naročnikov vsaj za polovico starih pomnoži. To bi se lahko zgodilo, ako bi vsak naših starih naročnikov delal na to, da bi naš list priporočeval v naročevanje.« — Uredništvo »Vrtčevo« je na mestnem trgu štev. 26 v Ljubljani.

Staroslovénski Jezičnik — knjiga Slovenska v dobi od IX. do XVI. veka. Spisal J. Marn. XXVI. Leto. V Ljubljani. Natisnila in založila J. R. Miliceva tiskarna. 1888. lex. 8°, str. 71. Na prodaj je le nekaj zvezkov v »Katoliški Bukvarni« po 1 gld. — Ta velevažna knjiga je izšla med urejevanjem te številke našega lista, in zato je ni mogoče tu oceniti. Ker se bode to zgodilo prihodnjic, naznanjam jo danes navajajoč vsebino

nekaterih paragrafov: §. 1. Jezik narodni, materin, slovensčina. §. 2. Književnost leposlovna, znanstvena, narodna-umetna. §. 3. Književna povestnica, nje delitev in koristi. §. 4. Slovani kolike pomembe, v slovstvu jutro. §. 5—14. O Slovanih. §. 15—17. Krščanstvo in Slovani. §. 18—20. Ciril in Metod ter učenci. §. 21—23. Pismo slovensko. §. 24—30. Jeziki sploh in staroslovensčina posebej. §. 31—34. Osoda staroslovensčine. §. 35, 36. Staroslovensko slovstvo in spomeniki. §. 37—45. Staroslovenske vede buditelji. §. 46—50. Novoslovensčina.

„Zgodovinski zbornik.“ Priloga »Laibacher Diöcesanblatt«-u. Izhaja v nedoločenih obrokih na eni pōli. Stane sedaj za leto 50 kr. in se more tudi posebej naročati v knezoškofijski pisarni.

Vsebinska lani izišlih 3. štev.: Poziv h gojenju škofijske zgodovine. Diplomatarij. Stare pisane mašne bukve kranjskega farnega arhiva. Slovstvo — Kadar se bode več tvarine nabralo, povemo kaj več.

Vadnica.

Z današnjo številko odpiramo v listu nov predal. Kakor so se nekaj v dunajskem »Zvonu« na enakem mestu presojale pesmi, katerih v listu samem ni bilo tiskati, tako hočemo tudi mi v »Vadnici« opozarjati na hibe, katere kazé pesmi zlasti mlajših pesnikov; grajati hočemo, kar se nam ne vidi dobro in posebno poudarjati, kako se mora družiti pesniška tehnika z vsebino, da bode proizvod dovršen. Uredništvo je v minulem letu prejelo dosti pesmij, začetne poskuse in tudi nekaj boljših stvari; vse bode prihajalo na vrsto, kakor prilika nanese. Naglašati nam ni treba posebej, da bode naša beseda nepristranska; s svojo sodbo nečemo nikogar žaliti in zagadelj smo preverjeni, da nam bodo pisatelji z dosedanjjo zaupnostjo pošiljali svoje proizvode. Jasna beseda je zlasti v književnosti potrebna; mislimo, da najmanj pisatelju samemu škodi, ako čuje odkritosrčno mnenje: »To ne velja, pisateljskega darú nimaš; drugače utegneš več koristiti jeziku in narodu svojemu!« — Umeva se samo po sebi, da bomo tako izbirali pesmi za »Vadnico«, da se bo dalo ob njih kaj za vse čitatelje zanimivega povedati in da se ne bode treba ponavljati. Zato bodo prihajale raznovrstne pesmi v presojo. — S temi načeli začnemo svoje presojevanje.

1. Mati.

Oj joče se mati, oj joče bridkó,
Njej vzelo dete je milo nebó.

Pretaka oj mati, oj grenke solzé,
Ne dá utolažit' se njeno srcé!

»Oh, kaj sem storila, dobrótljivi Bog,
Vzel dete edino si, ubogi otrok!«

»Odpusti ti meni pregrehe vse zdaj,
In meni daj dete edino nazaj!«

»Saj vidiš, edino veselje b'lo to;
A vzelo še to je — Oh! milo nebó.«

Oj mati zaplače, pretaka solzé,
Ne dá utolažit' se njeno srcé.

Ni dolgo trpelo in tudi so njó
Možjé položili v črno zemljó.

Ponesli so dušo angeljci v raj,
Kjer z detetom ona raduje se zdaj. —

Brez ugovora je to slaboten proizvod v preprosti delavniški obliki. Gotovo se nam budi sočutje, ako kdo z živo besedo pripoveduje, kako plaka mati po mrtvem svojem jedincu; tajiti pa tudi ne moremo, da je v poeziji ta predmet precéj obrabljen. Ako pisatelj hoče, da se vendar-le ogrejemo zanj, razvijati mora dosti pesniške sile; nekaj izvirnega, zanimivega mora podati čitatelju; dušno stanje materino mora naslikati krepko in živo, res čutno: — vsega tega pogrešamo v pesmi. Precej v prvi vrsti nam neprijetno bije na uho dvakratni »oj«; ko ga čitamo tretjič, četrtrič in še sedmič, vidi se nam stvar smešna in prisiljena. Sploh se ta medmet prepogosto rabi v pesmih; kjer ni stih poln, zamaši ga krepek »oj« ali »oh«, pa bodi na mestu ali ne! Tako se ne sme delati sile poeziji in jeziku; v dobrih pesmih sploh ni »mašil«. — Da mati joče po umrlem otroku, to povemo z jednim stavkom; ali pesniku treba s početka dveh kitic in sredi pesmi še jedne, da vemo, kaj hoče! — Nepotrebno je ponavljati »edino dete, edino veselje«; Bog, otrok — zdáj, nazáj — niso rime; na treh mestih (2., 14. in 15. vrsta) pogrešamo jednega zloga; v 6. vrsti pa je eden zlog preveč (ako nečemo čitati: rhogi otrok). — Zakaj je otrok ravno »ubog«, ako ga je Bog k sebi